

Brüssel, 22.5.2017
COM(2017) 517 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Malta 2017. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Malta 2017. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitus²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 16. novembril 2016 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁴ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2017) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 9.–10. märtsil 2017 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. 16. novembril 2016 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁵ milles ei nimetatud Maltat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta. Euroopa Ülemkogu kiitis kõnealuse soovitusel heaks 9.–10. märtsil 2017 ja nõukogu võttis selle vastu 21. märtsil 2017⁶.

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2017) 517 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 ja P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ ELT C 92, 24.3.2017, lk 1.

- (2) Kuna Malta rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Malta tagama talle esitatud soovitus 2 kajastuva euroala soovitus 2 täieliku ja õigeaegse täitmise.
- (3) 2017. aasta aruanne Malta kohta⁷ avaldati 22. veebruaril 2017. Selles hinnati Malta edusamme nõukogu poolt 12. juulil 2016 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel ning varasematel aastatel esitatud soovitude järelmeetmeid⁸.
- (4) Malta esitas oma 2017. aasta riikliku reformikava 18. aprillil 2017 ja oma 2017. aasta stabiilsusprogrammi 2. mail 2017. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (5) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest 2014.–2020. aastal rahastatavates riiklikes programmides. Nagu on nähtud ette kõnealuseid fonde reguleeriva õigusaktiga,⁹ võib komisjon liikmesriigilt nõuda, et see vaataks läbi oma asjaomased Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavad programmid ja muudaks neid, kui see on vajalik riigipõhiste soovitude rakendamise toetamiseks. Komisjon on esitanud täiendavad suunised nende normide kohaldamiseks¹⁰.
- (6) Malta suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. Valitsuse 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks nominaalne eelarvepositsioon püsima 2017.–2020. aastal ülejäägis. Keskpika perioodi eelarve-eesmärki, milleks on tasakaalus eelarvepositsioon, täidetakse jätkuvalt kogu programmiperioodil varuga. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse jääma alla 60 % kontrollväärtuse, langedes järk-järgult 58,3 %-lt SKPst 2016. aastal 47,6 %-le 2020. aastal. 2017. aasta puhul on eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium usutav ja 2018.–2020. aasta puhul ettevaatlik. Samal ajal võivad programmi rakendamist mõjutada eelarve täitmisest tulenevad riskid.
- (7) 12. juulil 2016 esitas nõukogu Maltale soovitus kohandada 2017. aastal eelarvet 0,6 % ulatuses SKPst, et liikuda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas. Lõplike andmete kohaselt saavutas Malta juba 2016. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi. Komisjoni 2017. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab struktuurne ülejääk 0,4 %-lt SKPst 2017. aastal 0,7 %-le SKPst 2018. aastal ning ületab seega keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Üldiselt on nõukogu prognooside põhjal seisukohal, et Malta täidab 2017. ja 2018. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded.
- (8) Kuigi keskpika perioodi eelarve-eesmärk täideti ettenähtud tähtajast kolm aastat varem, on kulud kasvanud kiiremini kui potentsiaalne majanduskasv. Kui selline suundumus jätkub, satub ohtu riigi rahanduse jätkusuutlikkusele, eelkõige tulude

⁷ SWD(2017) 83 final.

⁸ COM(2017) 90 final.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320)) artikkel 23.

¹⁰ COM(2014) 494 final.

ootamatu ja järsu vähenemise korral. Ametiasutused vaatasid läbi riigi kulud mõnes valdkonnas, kus jätkusuutlikkus nõuab erilist tähelepanu: tervishoid, haridus ja koolitus ning sotsiaalkindlustus. Selleks et esitatud soovitusel täidaksid oma eesmärgi, tuleb need aegsasti ja tulemuslikult rakendada. Lisaks prognoositakse, et pikemas perspektiivis ohustavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust elanikkonna vananemisega seotud kulud, näiteks tervishoiule, pikaajalisele hooldusele ja pensionidele. Elanikkonna vananemisega seotud kulude järsku suurenemist prognoositakse peamiselt pensionikulude tõttu, mis kasvavad rahvastiku vananemist käsitleva 2015. aasta aruande hinnangul 2060. aastaks 3,2 protsendipunkti. Mõni hiljutistest meetmetest võimaldab tõenäoliselt vahendeid kokku hoida. Kokkuhoiust ilmselt aga ei piisa kasvava kulusurve tasakaalustamiseks ja pikaajalise jätkusuutlikkuse otsustavaks parandamiseks. Seetõttu võib olla vaja võtta täiendavaid meetmeid.

- (9) Malta on esitanud mitu meetet, et lahendada pensionisüsteemi kaks probleemi, milleks on tagada ühelt poolt jätkusuutlikkus ja teiselt poolt piisav pensionisissetulek. 2017. aasta eelarves sisalduvad meetmed peaksid veidi vähendama eakate vaesusrisiki ja suurendama tagatud miinimumpensioni netoasendusmäära. Üldiselt ilmneb pensionide piisavuse näitajatest, et olukorda saaks veel oluliselt parandada, sealhulgas suure soolise pensionilõhe vähendamise kaudu.
- (10) Teede ülekoormatus on hakanud takistama ettevõtlust; selle majanduslikud ja keskkonnavalused väliskulud on hinnanguliselt 274 miljonit eurot aastas ja kasvavad prognooside kohaselt veelgi. Ühtlasi tekib liiklusest üha enam kasvuhoonegaaside heiteid, mistõttu Malta ei suuda tõenäoliselt täita 2020. aastaks seoses heidetega võetud eesmärgi. Malta on võtnud vastu ulatusliku riikliku transpordistrateegia kuni aastani 2050 ja transpordi rakendusliku üldkava kuni aastani 2025. Need hõlmavad mitmesuguseid meetmeid sõiduautode ratsionaalsemaks kasutamiseks, alternatiivsete transpordilahenduste edendamiseks ning mitmeliigiliste ja ühistranspordisüsteemide tõhusmaks rakendamiseks. Kuigi olukord peaks nende meetmete tulemusena märkimisväärselt paranema, suureneb teede koormatus prognooside kohaselt veelgi ja liiklusest tingitud kasvuhoonegaaside heited kuni 2030. aastani eriti ei vähene.
- (11) Finantssektorile on omane märkimisväärne välismaiste finantsasutuste arv, keda tõmbab lisaks muudele teguritele ligi soodne maksukeskkond. Malta on ainus ELi liikmesriik, kus kohaldatakse äriühingu tulumaksu täieliku mahaarvamise süsteemi, samuti võimaldatakse maksude tagastamist. Riik on sõlminud hulgaliselt topeltmaksustamise vältimise lepinguid ja pakub üksikisikutele soodsate tingimustega maksuresidentsust. Finantsasutuste rahvusvahelise tegevuse järelevalvega on siiski probleeme. Suurem osa finantssektori tehingutest tehakse väljaspool Maltat. Kohustus teostada järelevalvet ulatusliku finantssektori üle, eriti kindlustusandjate, aga ka pankade puhul, paneb suhteliselt väikese järelevalveasutuse võimekuse proovile. Hiljuti nõudis Malta finantsteenuste amet pärast nõupidamist Euroopa Keskpangaga pangalitsentsi äravõtmist väikeselt internetipangateenuste pakkujalt, kes võtab vastu hoiuseid ka väljaspool Maltat.
- (12) Kohtusüsteemi tuleb veelgi tõhustada, kuigi sellel alal on juba tehtud edusamme. Valitsus on esitanud uusi meetmeid ettevõtjatele uue võimaluse andmise ja maksujõuetuse valdkonnas, kuid aeganõudvad maksujõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetlused pärivad Malta ettevõtluskeskkonda. Lisaks ei ole võlgadest vabastamise raamistikus ette nähtud tähtaegu, mistõttu see ei taga õiguskindlust. Nende puuduste kõrvaldamiseks esitati äriseadustiku muutmise eelnõu, mis on

praegu riigi parlamendis läbivaatamisel ja millega muudetakse oluliselt maksujõuetuse õigusraamistikku, nähes näiteks ette võimaluse kasutada vahendusmenetlust. Nende muudatuste mõju tuleb veel analüüsida, kui selgub nende lõplik ulatus ja sõnastus.

- (13) Tööjõurul on tekkimas puudus eri valdkondade oskustöötajatest ja pakutavad oskused ei vasta ikka veel täielikult selle vajadustele. Märkimisväärne osa Malta tööjõust on endiselt madala kvalifikatsiooniga. Kuigi haridustase tõuseb, on koolist väljalangemise määr jätkuvalt kõrge ja põhioskuste omandamine noorte hulgas ebapiisav. Tööandjate osalusel paraneb juurdepääs elukestvatele õppele ja selles osalemine, sealhulgas madala kvalifikatsiooniga töötajate seas, kuid neid jõupingutusi tuleb jätkata, sest probleem on tõsine. Eeldatakse, et haridusse ja koolitusse tehtud mahukad investeeringud hakkavad vilja kandma, eriti kui meetmeid tulevikus jätkatakse ja täiustatakse, eelkõige hiljuti loodud riikliku oskuste nõukogu juhtimisel. Tööhõive määr suureneb pidevalt ja töötuse määr on langenud alla 5%. Tööturul osalemise määr on siiski üks madalamaid ELis, eriti eakate ja madala kvalifikatsiooniga naiste puhul, mis osutab ühtlasi püsivale sotsiaalse tõrjutuse ohule töötajate hulgas, kellel ei ole majanduses toimivate kiirete muutustega kohanemiseks vajalikke oskusi. Seetõttu tuleb praegusi poliitilisi investeeringuid jätkata ja tähelepanelikult jälgida edasisi suundumusi.
- (14) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Malta majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2017. aasta riigipõhises aruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Maltale esitatud soovitude järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud üksnes nende asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastes riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus¹¹ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1,

SOOVITAB Maltal võtta 2017. ja 2018. aastal järgmisi meetmeid:

1. Laiendada käimasolevat kulude läbivaatamist ülejäänud avalikule sektorile ja muuta avaliku sektori kulud tulemuspõhiseks.
2. Tagada Malta litsentsi alusel tegutsevate finantsasutuste rahvusvahelise tegevuse tõhus järelevalve koostöös vastuvõtivate riikide järelevalveasutustega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

¹¹ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.